

ЗАДАЧИ ПО КРИПТОГРАФИЯ

Йоана Левчева

Приложна математика, 4 курс, ф.н. 31492

20 май 2020 г.

Задача 1

Ще започнем, разбивайки по двойки букви открития текст и съответстващия му криптиотекст:

TH	EW	IN	TE	RO	FO	UR	DI	SC	ON	TE	NT
WG	NZ	DZ	WN	IS	OS	BH	GR	RE	AZ	WN	TW

Сега, ако разгледаме двойката $NT \rightarrow TW$, става ясно, че NTW се намират на един ред или на един стълб. От $TE \rightarrow WN$, тъй като NTW се намират на един ред или на един стълб, това означава, че $ENTW$ се намират на един ред или на един стълб. От $EW \rightarrow NZ$, тъй като ENW се намират на един ред или на един стълб, излиза, че $ENTWZ$ се намират на един ред или на един стълб. Нека приемем, че се намират на един ред и ги поставим в първия ред на таблицата ни 5×5 , представляваща ключа, за която сме приели, че J ще съвпада с I . В реда $ENTWZ$ се изпълняват условията на трите, разгледани досега двойки букви. Ключът придобива следния вид:

E	N	T	W	Z

От $FO \rightarrow OS$ следва, че FOS също са на един ред или на един стълб, а от $ON \rightarrow AZ$ следва, че те образуват правоъгълник $AOZN$, като A се намира под N и O се намира под Z . Тъй като Z се намира в края на реда, O е под него и FOS са на един ред (възможността да са на един стълб отпада заради правоъгълника $AOZN$), то излиза, че S трябва да се намира под E и F се намира под W . Нека попълним втория ред на таблицата, вземайки предвид тези заключения. Получаваме:

E	N	T	W	Z
S	A		F	O

Сега от $TH \rightarrow WG$ се образува правоъгълник TWHG и следователно H се намира под W и G се намира под T. Нека ги поставим на третия ред от таблицата. $IN \rightarrow DZ$ също образува правоъгълник IDNZ и следователно I се намира под Z и D се намира под N. От $DI \rightarrow GR$ следва, че DGIR се намират на един ред, откъдето следва, че на третия ред се намират RDGHI. За R остава да се намира под S. Ключът вече има следния вид:

E	N	T	W	Z
S	A		F	O
R	D	G	H	I

От $SC \rightarrow RE$, тъй като ESR следва, че и C се намира в същия първи стълб и понеже $C \rightarrow E$ то C се намира на последния ред. Остана да разгледаме само $UR \rightarrow BH$, при което се образува правоъгълника UBRH, тоест U се намира под H и B се намира под R. Понеже за B има единствена възможност да е на предпоследния ред, то и U излиза, че трябва да се намира на предпоследния ред. Използвайки открития текст и съответстващия му криптиртекст, успяхме да конструираме ключа до следния вид:

E	N	T	W	Z
S	A		F	O
R	D	G	H	I
B			U	
C				

Нека сега разгледаме криптиртекста, който трябва да дешифрираме и дешифрираме каквото можем, използвайки отчасти конструирания ключ:

EB	QX	ZL	HD	LK	IV	QG	OM	AL	EB	VB	DO	SG	SF
CR			GR						CR		IA		0-

ZR	AN	DA	MO	LB	SE	EL	SO	ZL	KD	CO	ZF	GS	IN
EI	N-	AN			EC		OF			-S	WO	R-	DZ

Може да предположим, че първата дума от криптиртекста е CRYPTOGRAPHY.

EB	QX	ZL	HD	LK	IV	QG	OM	AL	EB	VB	DO	SG	SF
CR	YP	TO	GR	AP	HY				CR		IA		0-

Забелязваме, че $ZL \rightarrow TO$, тоест се образува правоъгълник $ZTLO$ и мястото на L става известно. А от $IV \rightarrow HY$ от правоъгълника $IHVY$ имаме, че V е под H и Y е под I . Понеже U е точно под H следва, че V и Y се намират на последния ред. Получаваме за ключа:

E	N	T	W	Z
S	A	L	F	O
R	D	G	H	I
B			U	
C			V	Y

Използвайки последния вариант на ключа, се опитваме да дешифрираме още от криптитекста.

EB	QX	ZL	HD	LK	IV	QG	OM	AL	EB	VB	DO	SG	SF
CR	YP	TO	GR	AP	HY			SA	CR	UC	IA	LR	OL

ZR	AN	DA	MO	LB	SE	EL	SO	ZL	KD	CO	ZF	GS	IN
EI	N-	AN		S-	EC	TS	OF	TO		YS	WO	RL	DZ

От $QX \rightarrow YP$ имаме, че Q е на последния ред, а P и X на предпоследния, по-конкретно X е над Y . От $LK \rightarrow AP$ щом P е на предпоследния ред следва, че и K е на предпоследния ред, като K е под D и P е под X . Следователно Q е на последния ред под P . И остава M да е под K . Вече разполагаме с целия ключ:

E	N	T	W	Z
S	A	L	F	O
R	D	G	H	I
B	K	P	U	X
C	M	Q	V	Y

Разполагайки с ключа, можем да дешифрираме целия криптитекст:

EB	QX	ZL	HD	LK	IV	QG	OM	AL	EB	VB	DO	SG	SF
CR	YP	TO	GR	AP	HY	PL	AY	SA	CR	UC	IA	LR	OL

ZR	AN	DA	MO	LB	SE	EL	SO	ZL	KD	CO	ZF	GS	IN
EI	NM	AN	YA	SP	EC	TS	OF	TO	DA	YS	WO	RL	DZ

Z в края на изречението играе роля на допълваща буква до четен брой букви на изречението без да променя смисъла на думата. Окончателно криптитекстът се дешифрира като:

CRYPTOGRAPHY PLAYS A CRUCIAL ROLE IN MANY ASPECTS OF
TODAY'S WORLD

Задача 2

Първо ще отбележим, че $\mathbf{Z}_{26} \simeq \mathbf{Z}_2 \times \mathbf{Z}_{13}$. Нека разгледаме матрицата $K = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in \mathbf{Z}_{13}$. По условие $K = K^{-1}$. Следователно $KK^{-1} = KK = K^2 = I$. Това е еквивалентно на следната система:

$$\begin{aligned} a^2 + bc &= 1 \\ b(a + d) &= 0 \\ c(a + d) &= 0 \\ d^2 + bc &= 1 \end{aligned}$$

Ако $a + d \neq 0$ следва, че $b = 0$ и $c = 0$ и също $a^2 = 1$ и $d^2 = 1$. От тук получаваме две решения.

Сега, ако $a + d = 0$, имаме следните случаи:

- $a = 0$. Тогава $bc = 1$, което означава, че b и c са обратими и следователно имаме $13 - 1 = 12$ още 12 решения, защото в $\mathbf{Z}_{13}$ има 12 обратими елемента.
- $a = 1$. Тогава $bc = 0$, т.е. имаме още $2 \cdot 13 - 1 = 25$ решения.
- $a = -1$. Аналогично, $bc = 0$ и имаме още $2 \cdot 13 - 1 = 25$ решения.
- $a \neq 0, 1, -1$. Тогава $c = (1 - a^2)b^{-1}$. Това ни дава още $(13 - 1)(13 - 3) = 120$ решения.

Сумирайки всички решения, получаваме, че в $\mathbf{Z}_{13}$ има $2 + 12 + 25 + 25 + 120 = 184$ решения.

Остава да преброим матриците с това свойство над $\mathbf{Z}_2$. Аналогично, нека разгледаме матрицата $K = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \in \mathbf{Z}_2$. Отново получаваме същата система като при $\mathbf{Z}_{13}$.

Ако $a + d \neq 0$ следва, че $b = 0$ и $c = 0$ и също, че или $a = 1$ или $d = 1$. Но от $b = 0$ и $c = 0$ следва, че и $a^2 = 1$ и $d^2 = 1$, т.е. $a = 1$ и $d = 1$, което е невъзможно. Следователно от тук получаваме 0 решения.

Сега, ако $a + d = 0$, имаме следните случаи:

- $a = 0$. Тогава следва, че $d = 0$ и $bc = 1$, което означава, че b и c са обратими и следователно имаме една възможност $b = 1$ и $c = 1$. Този случай ни дава 1 решение.
- $a = 1$. Тогава и $d = 1$ и още $bc = 0$, т.е. или $b = 0$, $c = 1$ или $c = 0$, $b = 1$ или $b = c = 0$. От тук имаме още 3 решения.

Сумирайки всички решения, получаваме, че в $\mathbf{Z}_2$ има $1 + 3 = 4$ решения.

Тъй като $\mathbf{Z}_{26} \simeq \mathbf{Z}_2 \times \mathbf{Z}_{13}$, то над $\mathbf{Z}_{26}$ има $4 \cdot 184 = 736$ матрици със свойство $K = K^{-1}$.

Задача 3

Ще започнем с това да преобразуваме открития текст и съответстващия му криптиотекст във вектори над $\mathbf{Z}_{26}$, използвайки дадената схема за кодиране:

C	R	Y	P	T	O	G	R	A	P	H	Y
2	17	24	15	19	14	6	17	0	15	7	24

V	G	Y	X	A	R	D	I	G	L	M	L
21	6	24	23	0	17	3	8	6	11	12	11

Дължината на шифрираното съобщение е 12. Тъй като m не е известно и сме предположили, че дели дължината на шифрираното съобщение, то ще започнем от случая $m = 2$.

Тъй като $m = 2$, то ще разбием открития текст и криптиотекста на 6 блока с дължина 2. Имаме следните двойки: $E_K(2, 17) = (21, 6)$, $E_K(24, 15) = (24, 23)$, $E_K(19, 14) = (0, 17)$, $E_K(6, 17) = (3, 8)$, $E_K(0, 15) = (6, 11)$, $E_K(7, 24) = (12, 11)$. От първата и третата двойка получаваме следното матрично уравнение:

$$\begin{pmatrix} 21 & 6 \\ 0 & 17 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & 17 \\ 19 & 14 \end{pmatrix} K$$

Пресмятаме $\begin{pmatrix} 2 & 17 \\ 19 & 14 \end{pmatrix}^{-1} = \begin{pmatrix} 10 & 25 \\ 5 & 20 \end{pmatrix}$. Тогава за ключа получаваме:

$$K = \begin{pmatrix} 10 & 25 \\ 5 & 20 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 21 & 6 \\ 0 & 17 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 16 & 15 \\ 9 & 14 \end{pmatrix}$$

Сега да приложим ключа (също така K^{-1} съществува) към втората двойка от открития текст:

$$(24, 15) \begin{pmatrix} 16 & 15 \\ 9 & 14 \end{pmatrix} = (25, 24),$$

което очевидно не е вярно, защото трябваше да получим $(24, 23)$. Следователно, ако $m = 2$, не можем да намерим ключа.

Нека сега $m = 3$. Трябва да разбием открития текст и криптиотекста на 4 блока с дължина 3. Имаме следните тройки: $E_K(2, 17, 24) = (21, 6, 24)$, $E_K(15, 19, 14) = (23, 0, 17)$, $E_K(6, 17, 0) = (3, 8, 6)$, $E_K(15, 7, 24) = (11, 12, 11)$. Трябва да решим следната система:

$$\begin{pmatrix} 2 & 17 & 24 \\ 15 & 19 & 14 \\ 6 & 17 & 0 \\ 15 & 7 & 24 \end{pmatrix} K = \begin{pmatrix} 21 & 6 & 24 \\ 23 & 0 & 17 \\ 3 & 8 & 6 \\ 11 & 12 & 11 \end{pmatrix}$$

След известен брой аритметични операции стигаме до решението:

$$K = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 1 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 2 \end{pmatrix}$$

Матрицата K също така е и обратима:

$$K^{-1} = \begin{pmatrix} 12 & 3 & 20 \\ 20 & 12 & 3 \\ 3 & 20 & 12 \end{pmatrix}$$

Следователно матрицата K удовлетворява условието да е ключ.

Задача 4

Откритият текст ще има дължина равна на дължината на криптитекста, тоест 31, и в себе си съдържа думата GESTURE. Имаме например:

* * * * * G E S T U R E * * * * *

Ключът се състои от ключовата дума, поставена в началото, и открития текст поставен веднага след нея. Тъй като по условие ключовата дума е с дължина 6, то ще има изместване на GESTURE с 6 позиции надясно:

k_0 k_1 k_2 k_3 k_4 k_5 * * * * * G E S T U R E * * * *

Забелязваме, че тъй като GESTURE има дължина 7, а отместването е с дължина 6, то G в ключа ще стои под E в открития текст. Също така при шифриране това означава, че имаме $E + G = K$, което показва, че GESTURE в ключа, може да се постави, така че да е над K в криптитекста. В криптитрекста имаме K на точно 5 места, тоест има 5 възможности. След проверяване на случаите, само един излиза, че може да е смислен и нека дешифрираме каквото можем, използвайки тази информация:

Криптитекст:

G	X	I	L	B	G	L	Q	Q	J	A	I	P	W	B	M	R	K	A	Z	B	W	Y	K	K	K	U	C	R	K	G
6	23	8	11	1	6	11	16	16	9	0	8	15	22	1	12	17	10	0	25	1	22	24	10	10	10	20	2	17	10	6

Ключ:

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	G	E	S	T	U	R	E	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4	18	19	20	17	4	-	-	-	-	-	-

Открит текст:

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	22	7	8	2	7	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	E	W	H	I	C	H	G	-	-	-	-	-	-

Разполагайки с тази информация, вече знаем, че в ключа вдясно от GESTURE се намира WHICHG, а в открития текст отляво на EWHICH имаме GESTUR. И нека отново разкирем колкото можем информация за ключа и открития текст.

Криптотекст:

G	X	I	L	B	G	L	Q	Q	J	A	I	P	W	B	M	R	K	A	Z	B	W	Y	K	K	K	U	C	R	K	G
6	23	8	11	1	6	11	16	16	9	0	8	15	22	1	12	17	10	0	25	1	22	24	10	10	10	20	2	17	10	6

Ключ:

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	G	E	S	T	U	R	E	W	H	I	C	H	G	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4	18	19	20	17	4	22	7	8	2	7	6	-

Открит текст:

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	4	18	19	20	17	4	22	7	8	2	7	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	G	E	S	T	U	R	E	W	H	I	C	H	G	-	-	-	-	-	-	-

По аналогичен начин успяваме да открием открития текст:

Криптотекст:

G	X	I	L	B	G	L	Q	Q	J	A	I	P	W	B	M	R	K	A	Z	B	W	Y	K	K	K	U	C	R	K	G
6	23	8	11	1	6	11	16	16	9	0	8	15	22	1	12	17	10	0	25	1	22	24	10	10	10	20	2	17	10	6

Ключ:

G	L	A	U	B	E	A	M	I	R	A	C	L	E	I	S	A	G	E	S	T	U	R	E	W	H	I	C	H	G	O
6	11	0	20	1	4	0	12	8	17	0	2	11	4	8	18	0	6	4	18	19	20	17	4	22	7	8	2	7	6	14

Открит текст:

0	12	8	17	0	2	11	4	8	18	0	6	4	18	19	20	17	4	22	7	8	2	7	6	14	3	12	0	10	4	18
A	M	I	R	A	C	L	E	I	S	A	G	E	S	T	U	R	E	W	H	I	C	H	G	O	D	M	A	K	E	S

Получихме, че ключовата дума е

GLAUBE

и откритият текст е

A MIRACLE IS A GESTURE WHICH GOD MAKES.

Задача 5

Имеме криптитекста разделен на групи:

ACAUI MMGRC AILEE HKREG EAISW OSTHDS

На първия ред за първата клетка имаме две възможности - да съдържа *A* или да е забранена, което ще отбелязваме със *. За останалите клетки възможностите са да са забранени полета или да съдържат първата или втората буква от своята група.

Код на Swift за всички възможни комбинации от букви за първия ред от таблицата:

```
let firstBox: [Character] = ["*", "a"]
let secondBox: [Character] = ["*", "m"]
let thirdBox: [Character] = ["*", "a", "i"]
let fourthBox: [Character] = ["*", "h", "k"]
let fifthBox: [Character] = ["*", "e", "a"]
let sixthBox: [Character] = ["*", "o", "s"]

var myCount: Int

for first in firstBox {
    for second in secondBox {
        for third in thirdBox {
            for fourth in fourthBox {
                for fifth in fifthBox {
                    for sixth in sixthBox {
                        myCount = 0
                        for box in "\(first)\(second)\(third)\(fourth)\(fifth)\(sixth)" {
                            if box == "*" {
                                myCount += 1
                            }
                        }
                        if myCount == 0 || myCount == 1 {
                            print("\(first)\(second)\(third)\(fourth)\(fifth)\(sixth)")
                        }
                    }
                }
            }
        }
    }
}
```


Нито една от 80-те различни комбинации не върши работа, ако сме приели, че има най-много по едно забранено поле в колона и ред. Но, взимайки предвид отговора на предишната задача,

A MIRACLE IS A GESTURE WHICH GOD MAKES

можем да конструираме следната таблица, която обаче има една колона с две забранени места:

A	M	I	R	A	*
C	*	L	E	I	S
A	G	E	*	S	T
U	R	E	*	W	H
I	C	H	G	O	D
M	A	K	E	*	S

Задача 6